

บทที่ 7

การค้าระหว่างประเทศ

การค้าระหว่างประเทศถือได้ว่าเป็นอีกร่องประกอบหนึ่งของอุปสงค์รวมที่มีอิทธิพลต่อระบบเศรษฐกิจ เนื่องจาก เราได้ทราบแล้วว่า การเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบใดๆ ในอุปสงค์รวมย่อมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้ ด้วยเหตุนี้ ผลที่เกิดจากการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเราอาจพิจารณาได้ในรูปของการส่งออกสุทธิ ก็ย่อมส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจไม่มากนักน้อยได้เช่นกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับระดับการเปิดประเทศ (degree of openness)' ซึ่งอาจพิจารณาได้จากสัดส่วนการส่งออกต่อผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น หรือจากสัดส่วนการนำเข้าต่อผลิตภัณฑ์ในประเทศเบื้องต้น โดย ยิ่งประเทศใดมีระดับการเปิดประเทศที่สูงก็ยิ่งมีโอกาสได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของ ปัจจัยภายนอกได้มากขึ้นเช่นกัน

สาเหตุของการค้าระหว่างประเทศ

การค้าระหว่างประเทศเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นมาเป็นระยะเวลานานนับตั้งแต่ยุคโบราณและค่อยๆ ได้ทวีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ โดยสาเหตุที่ทำให้แต่ละประเทศมีการค้าขายระหว่างกัน ซึ่งในที่นี้พอที่จะสรุปเป็นสาเหตุสำคัญ ๆ 3 ประการ ได้ดังนี้

1. ความแตกต่างในชนิดของทรัพยากร ซึ่งเป็นผลมาจากการที่แต่ละประเทศตั้งอยู่บน พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรแตกต่างกัน ทำให้ทรัพยากรบางชนิดซึ่งพบได้ในประเทศหนึ่ง แต่อาจไม่สามารถพบได้ในอีกประเทศหนึ่ง เมื่อประเทศอื่นไม่มีทรัพยากรเหล่านี้อยู่ก็จำเป็นต้องทำการซื้อจากประเทศผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรเหล่านั้น ขณะเดียวกันประเทศที่เป็นเจ้าของทรัพยากรหายากก็อาจไม่มีทรัพยากรบางชนิดที่มีอยู่ในประเทศอื่น ซึ่งย่อมจะต้องทำให้ตนจำเป็นต้องซื้อทรัพยากรเหล่านั้นจากประเทศอื่นด้วยเช่นกัน

2. ความแตกต่างในปริมาณของทรัพยากร แม้ว่าประเทศต่างๆ จะมีทรัพยากรที่เหมือนกัน แต่ด้วยความแตกต่างของภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ตลอดจนอาณาเขตของแต่ละประเทศที่แตกต่างกัน ย่อมทำให้แต่ละประเทศมีปริมาณของทรัพยากรที่มากน้อยแตกต่างกันออกไปได้

3. ความแตกต่างของประสิทธิภาพในการผลิต ในบางกรณีหากสมมติว่าประเทศต่าง ๆ มีทั้งชนิดและปริมาณของทรัพยากรที่เหมือนกัน การค้าระหว่างประเทศก็ยังคงเกิดขึ้นได้เนื่องจากแต่ละประเทศมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและคุณภาพของทรัพยากรในระดับที่แตกต่างกัน ทำให้ประสิทธิภาพได้นำทรัพยากรมาผลิตเป็นสินค้าและบริการชนิดเดียวกันมีความแตกต่างกัน

แนวคิดและทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ

หลักการของแนวคิดและทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญ ๆ ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ช่วงทฤษฎีหลัก ๆ ได้แก่ ทฤษฎีการค้าของสำนักคลาสสิก (the classical theory of trade) และทฤษฎีการค้าของสำนักนีโอคลาสสิก (the neoclassical theory of trade)

1. ทฤษฎีการค้าของสำนักคลาสสิก

ทฤษฎีการค้าของสำนักคลาสสิกประกอบด้วย ทฤษฎีการค้าที่สำคัญของสอง นักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกคนสำคัญ ได้แก่ อัดัม สมิธ (Adam Smith) และ เดวิด ริคาร์โด (David Ricardo) แต่ทฤษฎีการค้าของ อัดัม สมิธ เกิดขึ้นจากความพยายามที่จะโต้แย้งต่อแนวคิดทางการค้าระหว่างประเทศที่มีมาก่อนหน้านี้แล้ว

แนวคิดทางการค้าระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและแพร่หลายเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในสมัยลัทธิพาณิชย์นิยม (mercantilism) ซึ่งเป็นกลุ่มของลัทธิความเชื่อทางเศรษฐกิจที่มีอยู่ในยุโรปในช่วงปี ค.ศ. 1500 ถึง 1800 โดยกลุ่มดังกล่าวที่เชื่อว่า ความมั่งคั่งของประเทศขึ้นอยู่กับปริมาณสินค้าที่ผลิตได้ในครอบครองจำนวนมาก ประเทศที่เชื่อในลัธติดังกล่าวนี้นี้จึงต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้ประเทศของตนมีมูลค่าสะสมไว้มากที่สุด และการทำการค้าระหว่างประเทศแบบเกินดุลก็เป็นช่องทางหลักช่องทางหนึ่งที่จะทำให้ประเทศสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้ ฉะนั้น แต่ละประเทศจึงต้องพยายามส่งออกสินค้าและบริการให้มากกว่าการนำเข้า โดยรัฐบาลต้องเข้ามาแทรกแซงการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อที่จะสามารถควบคุมการไหลเวียนเข้าออกของมูลค่าได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งการแทรกแซงดังกล่าวก็อาจจะอยู่ในรูปของการออกมาตรการหรือตั้งหน่วยงานเพื่อควบคุมการไหลเข้าออกของมูลค่าทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

ในช่วงตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 18 แนวความเชื่อของลัทธิพาณิชย์นิยม ก็ได้เริ่มเสื่อมสลายลง ทั้งนี้เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวได้ถูกโจมตีอย่างมากจากนักเศรษฐศาสตร์ในยุคนั้น การรักษาการเกินดุลการค้าของประเทศให้คงอยู่เสมอไป นั้นเป็นไปได้ยาก นอกจากนั้น การชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณเงินกับระดับราคา ภายใต้ทฤษฎีปริมาณเงินอย่างหยาบ ชี้ให้เห็นว่า การเพิ่มขึ้นของปริมาณเงินมูลค่าจะนำไปสู่การเพิ่มของระดับราคาในท้ายที่สุด ขณะเดียวกัน นักเศรษฐศาสตร์บางคนก็ได้ชี้ให้เห็นว่า แนวคิดการค้าระหว่างประเทศที่มีลักษณะที่ได้ประโยชน์ทางการค้าแต่เพียงฝ่ายเดียว (zero-sum game) แนวคิดดังกล่าวจึงอาจนำไปสู่การตอบโต้ทางการค้าได้ในเวลาต่อมา และในท้ายที่สุด การโจมตีที่ถือได้ว่าเป็นการโจมตีที่นำไปสู่การ

สิ้นสุดในแนวคิดของลัทธิพาณิชย์นิยม และเป็นจุดเริ่มต้นในแนวคิดของเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกก็คือการพัฒนาขึ้นของแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ของ อัดัม สมิธ ที่ปรากฏในหนังสือของเขาที่ชื่อ An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations ในปี ค.ศ. 1776

โดยเขาเห็นว่า ความมั่งคั่งของประเทศไม่ได้ขึ้นอยู่กับโลหะมีค่าแต่ขึ้นอยู่กับความสามารถทางการผลิต (productive capacity) ซึ่งถูกกำหนดโดยปริมาณและคุณภาพของทรัพยากรภายใน ประเทศ สมิธยังเชื่อว่าความสามารถทางการผลิตจะเพิ่มขึ้นได้ดีเมื่อแต่ละบุคคลมีอิสระและมีความสนใจในประโยชน์ของตนเอง (self-interest) เพราะสิ่งดังกล่าว ย่อมจะนำไปสู่ความเชี่ยวชาญ (specialization) ในการผลิตของแต่ละบุคคล และเมื่อรวมกับหลักการแบ่งงานกันทำ (division of labor) ย่อมจะทำให้เกิดประโยชน์ให้แก่ประเทศโดยรวมได้ในท้ายที่สุด ขณะเดียวกัน เพื่อเกื้อหนุนให้สิ่งดังกล่าวสามารถที่จะเกิดขึ้นได้ สมิธเห็นว่า รัฐบาลควรดำเนินนโยบายในลักษณะที่ปล่อยให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจดำเนินไปอย่างเสรี (laissez-faire) โดยปราศจากการแทรกแซงใด ๆ จากรัฐบาลควบคู่กันไป

ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศทฤษฎีแรกที่ชื่อ ทฤษฎีความได้เปรียบเชิงสัมบูรณ์ (the absolute advantage theory) โดยทฤษฎีนี้มีสาระสำคัญว่า เมื่อประเทศสองประเทศมีความเชี่ยวชาญหรือประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าสองชนิดแตกต่างกันแล้ว ประเทศทั้งสองควรค้าขายแลกเปลี่ยน สินค้าระหว่างกันดังนี้ "ให้แต่ละประเทศผลิตและส่งออกสินค้าที่ตนมีประสิทธิภาพในการผลิตดีกว่า (หรือมีความได้เปรียบอย่างสมบูรณ์เหนือกว่า) และให้นำเข้าสินค้าที่ตนมีประสิทธิภาพในการผลิตต่ำกว่า (หรือมีความเสียเปรียบอย่างสมบูรณ์มากกว่า) (absolute disadvantage)

ผลผลิตของแรงงาน 10 คนต่อวัน

	ใช้แรงงาน 10 คนผลิตสินค้า เพียงชนิดเดียว		ใช้แรงงานผลิตสินค้าทั้ง 2 ชนิด ชนิดละ 5 คน	
	ข้าว (ก.ก.)	ปาล์มน้ำมัน (ลิตร)	ข้าว (ก.ก.)	ปาล์มน้ำมัน (ลิตร)
ไทย	10	4	5	2
มาเลเซีย	6	8	3	4

ผลผลิตของแรงงาน 10 คนต่อวัน

	ใช้แรงงาน 10 คนผลิตสินค้าเพียงชนิดเดียว		แบ่งแรงงานผลิตสินค้าทั้ง 2 ชนิด	
	ข้าว (ก.ก.)	ปาล์มน้ำมัน (ลิตร)	ข้าว (ก.ก.)	ปาล์มน้ำมัน (ลิตร)
ไทย	10	4	5	2
มาเลเซีย	20	40	10	20

ผลผลิตรวมและผลได้จากการค้าตามทฤษฎีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ

	การผลิตสินค้าตามทฤษฎีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ		การผลิตสินค้าทั้ง 2 ชนิดพร้อมกัน		ผลผลิตหลังการค้า ณ อัตราแลกเปลี่ยน 1 : 1	
	ข้าว (ก.ก.)	ปาล์มน้ำมัน (ลิตร)	ข้าว (ก.ก.)	ปาล์มน้ำมัน (ลิตร)	ข้าว (ก.ก.)	ปาล์มน้ำมัน (ลิตร)
ไทย	10	-	5	2	5	5
มาเลเซีย	-	40	5	30	5	35
รวม	10	40	10	32	10	40

2. ทฤษฎีการค้าของสำนักนีโอคลาสสิก

ทฤษฎีการค้าของสำนักคลาสสิกก็เต็มไปด้วยข้อสมมติต่าง ๆ ที่ยังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงมากนัก การที่ทฤษฎีการค้าของสำนักคลาสสิกอาศัยเพียงปัจจัยแรงงานเป็นตัวกำหนดมูลค่าของสินค้าและบริการ หรือที่เรียกว่า ทฤษฎีมูลค่าเชิงแรงงาน (the labor theory of value)

เพื่อที่จะแก้ไขจุดบกพร่องดังกล่าว ในปี ค.ศ. 1936 ก๊อตฟรายด์ ฮาร์เบอร์เลอร์ (Gottfried Harberier) หนึ่งในนักเศรษฐศาสตร์สำนักนีโอคลาสสิกจึงได้เสนอแนวคิดที่จะใช้หลักต้นทุนค่าเสียโอกาสไปประยุกต์เข้ากับทฤษฎีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ โดยแทนที่จะใช้ต้นทุนแรงงานหรือประสิทธิภาพของแรงงานเป็นตัวเปรียบเทียบ ฮาร์เบอร์เลอร์ได้เสนอให้ใช้ต้นทุนค่าเสียโอกาสเป็นหลักในการเปรียบเทียบแทน

ด้วยเหตุนี้ ทฤษฎีการค้าของฮาร์เบอร์เลอร์จึงมักถูกเรียกในชื่อว่า ทฤษฎีต้นทุนค่าเสียโอกาส (the opportunity cost theory) หรือกฎของต้นทุนเชิงเปรียบเทียบ (the law of comparative cost)

ภายใต้ทฤษฎีต้นทุนค่าเสียโอกาส มูลค่าของสินค้าและบริการจะถูกกำหนดจากปัจจัย ทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตใช้เพียงถูกกำหนดโดยปัจจัยแรงงานเท่านั้น ฉะนั้น ต้นทุนค่าเสียโอกาสจึงหมายถึง จำนวนที่สูญเสียไปของสินค้าชนิดหนึ่งที่เกิดจากการเลือกนำปัจจัยการผลิต ที่มีอยู่ไปใช้ในการผลิตสินค้าอีกชนิดหนึ่งแทน ดังนั้น หากพิจารณาในแง่ที่ว่า แต่ละประเทศย่อมมีต้นทุนค่าเสียโอกาสในการผลิตสินค้าแตกต่างกันไปแล้ว การค้าระหว่างประเทศย่อมเกิดขึ้นได้โดยการใช้ต้นทุนค่าเสียโอกาสของแต่ละประเทศมาเปรียบเทียบกับ และให้แต่ละประเทศเลือกที่จะผลิตและส่งออกสินค้าที่ต้นทุนมีต้นทุนค่าเสียโอกาสในการผลิตน้อยที่สุด และให้นำเข้าสินค้าที่มีต้นทุนค่าเสียโอกาสในการผลิตมากที่สุด

การวิเคราะห์ทฤษฎีต้นทุนค่าเสียโอกาสที่ผ่านมา เราได้เห็นได้ว่า ทฤษฎีต้นทุน ค่าเสียโอกาสได้ช่วยให้การวิเคราะห์ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้นกว่าทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศเดิมของสำนักคลาสสิก อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศโดยอาศัยทฤษฎีต้นทุนค่าเสียโอกาสตามแนวทางที่ได้วิเคราะห์มาข้างต้นนี้ ยังถือได้ว่าเป็นเพียงการวิเคราะห์ในระดับเบื้องต้นเท่านั้น

ทฤษฎีต้นทุนค่าเสียโอกาสถือได้ว่าเป็นทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศแนวใหม่ และเป็น จุดเริ่มต้นของทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศของนักเศรษฐศาสตร์สำนักนีโอคลาสสิกที่จะ ก่อให้เกิดการพัฒนาทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศที่สมบูรณ์และใกล้เคียงความเป็นจริงยิ่งขึ้นกว่าตามมา

ราคาของปัจจัยการผลิตของแต่ละประเทศจึงแตกต่างกัน ประเทศที่มีแรงงานหนาแน่นกว่าทุน ราคาของปัจจัยแรงงาน ย่อมถูกกว่าปัจจัยทุน ส่วนประเทศที่มีทุนหนาแน่นกว่าแรงงาน ราคาของปัจจัยทุนย่อมถูกกว่าแรงงาน ฉะนั้น เมื่อสินค้าแต่ละชนิดต่างก็เน้นการใช้ปัจจัยการผลิตที่แตกต่างกัน อัตราแลกเปลี่ยนภายในประเทศของแต่ละประเทศย่อมแตกต่างกันจนทำให้แต่ละประเทศสามารถเล็งเห็นถึงผลได้จากการค้าเมื่อทำการค้าขายระหว่างกัน

นโยบายการค้าระหว่างประเทศ

นโยบายการค้าระหว่างประเทศ เป็นสิ่งที่แสดงถึงแนวทางในการดำเนินกิจกรรมทางการค้าระหว่างประเทศของรัฐบาลในแต่ละประเทศ โดยแสดงผ่านเครื่องมือหรือมาตรการต่าง ๆ ที่รัฐบาลกำหนดขึ้น นโยบายการค้าระหว่างประเทศนี้เองจะเป็นเครื่องสานต่อแนวคิดและทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศให้บรรลุผลได้ แนวคิดและทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศตามที่เราได้ศึกษามาแบ่งออกเป็น 2 แนวทางด้วยกัน โดยมีทฤษฎีการค้าระหว่าง

ประเทศที่มุ่งให้แต่ละประเทศผลิตสินค้าที่ตนได้เปรียบโดยเปรียบเทียบแล้วนำมาแลกเปลี่ยนกันเป็นทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศหลักและมีแนวคิดทางการค้าระหว่างประเทศที่มุ่งกีดกันทางการค้าตามแบบนักพาณิชย์นิยมเป็นอีกแนวคิดหนึ่งในปัจจุบันหลาย ๆ ประเทศก็ยังคงใช้อยู่ ด้วยเหตุนี้ นโยบายการค้าจึงอาจแบ่งออกได้เป็น 2 นโยบายใหญ่ ๆ ได้แก่ นโยบายการค้าเสรี (free trade policy) และนโยบายการค้าคุ้มกัน (protective trade policy)

นโยบายการค้าเสรีเป็นนโยบายการค้าที่มีรากฐานมาจากแนวคิดและทฤษฎีของ นักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก โดยเป็นการดำเนินนโยบายการค้าตามหลักทฤษฎีการค้าของสำนักคลาสสิกและสำนักนีโอคลาสสิกซึ่งยึดหลักการการค้าเสรีเช่นเดียวกัน กล่าวคือ รัฐบาลของแต่ละประเทศควรมีบทบาทในการเข้ามาแทรกแซงการดำเนินกิจกรรมทางการค้าระหว่างประเทศของภาคเอกชนให้น้อยที่สุด โดยปล่อยให้ภาคเอกชนดำเนินกิจกรรมทางการค้าระหว่างประเทศโดยมีอุปสรรคหรือข้อจำกัดทางการค้าให้น้อยที่สุด

- 1.) ดำเนินกิจกรรมทางการค้าระหว่างประเทศโดยยึดหลักทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศของสำนักคลาสสิกและสำนักนีโอคลาสสิก
- 2.) ไม่มีการจัดเก็บภาษีสินค้าและบริการที่นำเข้าจากต่างประเทศ (tariffs หรือ duty)
- 3.) ไม่มีการให้สิทธิพิเศษหรือจงใจเลือกปฏิบัติต่อสินค้าและบริการที่นำเข้าจากประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นการเฉพาะ
- 4.) ไม่มีข้อจำกัดทางการค้ารูปแบบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาษี

1.1 ข้อสนับสนุนนโยบายการค้าเสรี

เหตุผลหลายประการที่เป็นข้อสนับสนุนนโยบายการค้าเสรีได้แก่

- ก. ช่วยให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ข. ช่วยให้เกิดการขยายตัวของการผลิตและการจ้างงานภายในประเทศ
- ค. ประชาชนมีสินค้าและบริการบริโภคมากขึ้นและในราคาที่ถูกลง
- ง. ช่วยให้เกิดการแข่งขันที่จะนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อให้สามารถแข่งขันกับสินค้าและบริการจากต่างประเทศได้

การวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจเมื่อประเทศดำเนินนโยบายการค้าเสรี จะเห็นได้ว่า ผลจากการดำเนินนโยบายการค้าเสรีจะสามารถช่วยให้ทั้ง ผู้ผลิตและผู้บริโภคต่างได้รับประโยชน์ด้วยกันทั้งสองกลุ่ม แม้ว่าในขณะเดียวกันทั้งผู้ผลิตและ ผู้บริโภคเองก็จะสูญเสียผลประโยชน์ไปบางส่วนบ้าง แต่ส่วนของผลประโยชน์ที่ได้รับยังคงมากกว่าส่วนผลประโยชน์ที่สูญเสียไป ทำให้เมื่อพิจารณาในภาพรวมผลประโยชน์สุทธิที่เป็นบวก จึงยังคงเกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจของประเทศที่ดำเนินนโยบายการค้าเสรี

2. นโยบายการค้าคุ้มกัน

หากประเทศดำเนินนโยบายการค้าเสรี แต่ละประเทศย่อมจะได้รับประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศได้ แต่ในทางปฏิบัติ เราจะพบว่าในหลาย ๆ ประเทศยังคงมีการดำเนินนโยบายการค้าคุ้มกัน ซึ่งหมายถึง นโยบายที่รัฐบาลจะเข้ามาแทรกแซงหรือควบคุมการค้าของประเทศเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ โดยแต่ละประเทศต่างก็มีข้อสนับสนุนในการดำเนินนโยบายการค้าคุ้มกันของตน

สำหรับแนวทางในการดำเนินนโยบายการค้าคุ้มกัน กล่าวได้ดังนี้

- 1.) พยายามที่จะผลิตสินค้าและบริการทุกชนิดด้วยตนเอง เพื่อลดการนำเข้าสินค้าและบริการจากต่างประเทศ
- 2.) จัดเก็บภาษีสินค้าและบริการที่นำเข้าจากต่างประเทศในอัตราที่สูง โดยภาษีที่จัดเก็บอาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ภาษีสินค้าเข้า (import tariff) และภาษีสินค้าออก (export tariff)

สำหรับวิธีการจัดเก็บภาษี เราแบ่งออกได้เป็น 3 วิธี ได้แก่ ภาษีที่จัดเก็บตามสภาพ (specific tariff) ซึ่งหมายถึง ภาษีที่จัดเก็บโดยคิดเป็นร้อยละในอัตราคงที่ต่อน้ำหนักหรือปริมาณของสินค้าที่นำเข้าหรือส่งออก ภาษีที่จัดเก็บตามมูลค่าหรือราคา (ad valorem tariff) ซึ่งหมายถึง ภาษีที่จัดเก็บโดยคิดเป็นร้อยละในอัตราคงที่ของมูลค่าหรือราคาของสินค้าที่นำเข้าหรือส่งออก และ สุดท้ายคือ ภาษีที่จัดเก็บแบบผสม (compound tariff) ซึ่งหมายถึงภาษีที่จัดเก็บโดยอาศัยทั้งสอง วิธีข้างต้นร่วมกัน

- 3.) มีการให้สิทธิพิเศษหรือจงใจเลือกปฏิบัติต่อสินค้าและบริการที่นำเข้าจากประเทศใดประเทศหนึ่งเป็นพิเศษ ตัวอย่างของมาตรการดังกล่าวนี้ได้แก่ preferential duties ซึ่งเป็นการให้สิทธิพิเศษทางภาษีของประเทศอังกฤษที่ให้แก่สินค้านำเข้าจากประเทศในเครือจักรภพ generalized system of preferences (GSP) ซึ่งเป็นการให้สิทธิพิเศษทางภาษีของกลุ่มประเทศ ที่พัฒนาแล้วบางประเทศแก่สินค้านำเข้าบางชนิดจากประเทศกำลังพัฒนา และ most-favored-nation (MFN) ซึ่งเป็นการให้สิทธิพิเศษทางภาษีแก่สินค้าบางชนิดระหว่างประเทศที่ทำข้อตกลง MFN ด้วยกัน

4.) กำหนดข้อจำกัดทางการค้ารูปแบบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการใช้มาตรการทางภาษี หรือที่เรียกว่า มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่มีใช้ภาษี (nontariff barriers : NTBs) อาทิ

4.1) การจำกัดปริมาณสินค้า (quota)

4.2) การให้การอุดหนุน (subsidies)

4.3) การทุ่มตลาด (dumping)

4.3.1) persistent dumping

4.3.2) predatory dumping

4.3.3) sporadic dumping

4.4) การจำกัดการส่งออกโดยสมัครใจ (voluntary export restraints : VERs)

4.5) การกำหนดข้อบังคับในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อสร้างเงื่อนไขทางการค้าที่จะก่อให้เกิด อุปสรรคต่อการนำเข้า สินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อคุ้มครองผู้ผลิตหรืออุตสาหกรรมในประเทศ

2.1 ข้อเสนอสนับสนุนนโยบายการค้าคุ้มกัน

เหตุผลที่ประเทศเหล่านั้นใช้เป็นข้อเสนอสนับสนุนในการดำเนินนโยบายการค้า คุ้มกัน ซึ่งแบ่งออกได้เป็นหลาย ประการได้แก่

ก. เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมทารก (infant industries) ภายในประเทศ อุตสาหกรรมทารก หมายถึง อุตสาหกรรมภายในประเทศที่เพิ่งก่อตั้งขึ้นหรืออยู่ในช่วงของการกำลังพัฒนา

ข. เพื่อช่วยสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจจากอุตสาหกรรมที่หลากหลาย

ค. เพื่อความมั่นคงของประเทศ

ง. เพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมที่ต้องแข่งขันกับอุตสาหกรรมที่มีต้นทุนแรงงานต่ำจาก ต่างประเทศ

จ. เพื่อตอบโต้การอุดหนุนและการทุ่มตลาดของสินค้าจากต่างประเทศ